

Τελετή Αποφοίτησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών
Πανεγυρικός Πρύτανη, Καθηγητή Τάσου Χριστοφίδη με τίτλο
«Αναζητώντας την αλήθεια»
Πέμπτη, 7 Φεβρουαρίου 2019, Αθλητικό Κέντρο

Με χαρά και συγκίνηση θα απονεύμω σήμερα για πρώτη φορά τα πτυχία των μεταπτυχιακών αποφοίτων.

Είναι μία τελετή γεμάτη συμβολισμούς και μηνύματα.

Σήμερα επιβραβεύουμε τους απόφοιτούς μας για την ολοκλήρωση των σπουδών τους, για την κατάκτηση της γνώσης.

Αγαπητοί απόφοιτοι, εξειδικευτήκατε στις σπουδές σας, εγκύψατε με αφοσίωση στην επιστήμη σας και σήμερα γιορτάζουμε μαζί σας την επιτυχία σας.

Σε έναν κόσμο που συνεχώς αλλάζει, σε μια κοινωνία απαιτητική, το πτυχίο σας είναι μέρος της αλήθειας σας, κομμάτι αναπόσπαστο πια του εαυτού και της προσωπικής σας ιστορίας. Γιατί το πτυχίο δεν πιστοποιεί μόνο τις γνώσεις σας, αλλά κάτι πολύ πιο βαθύ και ουσιαστικό.

Το Πανεπιστήμιο είναι ένα σχολείο στο οποίο αναπτύσσονται σχέσεις, φιλίες, παντοτινοί συναισθηματικοί δεσμοί. Εξάλλου ως απόφοιτοι θα είστε πάντα μέρος της κοινότητάς μας. Επιδίωξή μας ως δάσκαλοί σας ήταν να ενεργοποιήσουμε την κριτική σας σκέψη, το ενδιαφέρον σας για συνεχή αναζήτηση και αμφισβήτηση.

Ζούμε σε περίεργους χρόνους όπου η αντικειμενικότητα είναι σχετική, ακόμα και η αλήθεια, η ιστορική αλήθεια, πολλές φορές καταλήγει –λανθασμένα- να είναι υπερεκτιμημένη. Ο ψηφιακός κόσμος έδωσε στον καθένα απεριόριστη δύναμη για ελεύθερη έκφραση, απελευθέρωσε όμως και φωνές που δεν φιλτράρουν κριτικά τις απόψεις τους, που δεν τους διέπει μία αυτοκριτική διάθεση, που δεν ασπάζονται πανανθρώπινες αξίες, που είναι φωνές τοξικές, φωνές που δηλητηριάζουν.

Σήμερα λοιπόν, αναζητώντας την αλήθεια, ψάχνοντας την αντικειμενικότητα στην αλήθεια, οφείλουμε στους εαυτούς μας και στους συνανθρώπους μας να είμαστε εμείς ο εσωτερικός καθρέφτης μας.

Πριν να ξεστομίζουμε τις αλήθειες μας πρέπει να τις φιλτράρουμε, να τις περνούμε από έναν εσωτερικό έλεγχο,

να είμαστε εμείς οι αυστηρότεροι κριτές του εαυτού μας, ώστε ό,τι πούμε να το λέμε με σιγουριά κι αυτοπεποίθηση και να γνωρίζουμε ότι οι σκοποί μας είναι καλοί και για εμάς, αλλά κυρίως για το σύνολο. Η αλήθεια μας πρέπει να είναι χρήσιμη στην κοινωνία.

Χάρη στην πρόσβαση στη γνώση σήμερα είναι ίσως ευκολότερο από ποτέ να αναζητήσουμε πραγματικά ψήγματα αλήθειας. Ωστόσο, σήμερα οι ψευδείς ειδήσεις, τα fake news, τα alternative facts, τα hoaxes, έχουν κατακλύσει το διαδίκτυο – τα συναντάμε ακόμα και στα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης - και κυριαρχούν στις δημόσιες συζητήσεις· κι αυτό που φαντάζει τόσο εύκολο – η επαφή με την αλήθεια - είναι στην πραγματικότητα τόσο δύσκολο.

Ο λαϊκισμός έγινε μόδα, η υπερβολή στις τοποθετήσεις τάση. Ποιό είναι λοιπόν το χρέος των πανεπιστημίων, το καθήκον των φοιτητών και των ακαδημαϊκών σ' αυτήν την καινούρια πραγματικότητα; Είναι νομίζω η συνεχής αναζήτηση της αλήθειας, η ανάδειξή της και η προάσπισή της. Κι αυτό για να το πετύχουμε, για να το πετύχετε, αγαπητοί απόφοιτοι, προϋποθέτει μελέτη και κουλτούρα δια βίου μάθησης.

Επέλεξα στην πρώτη μου ομιλία σε Τελετή Αποφοίτησης να μιλήσω για την αλήθεια, καθώς το ταξίδι για την κατάκτηση και την ανακάλυψή της είναι ταξίδι στο οποίο τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι οι καπετάνιοι.

Στην ομιλία του ο Γιώργος Σεφέρης, κατά την απονομή του Νόμπελ λογοτεχνίας είχε πει:

«Σ' αυτό τον κόσμο, που ολοένα στενεύει, ο καθένας μας χρειάζεται όλους τους άλλους. Πρέπει ν' αναζητήσουμε τον άνθρωπο, όπου και να βρίσκεται. Όταν, στο δρόμο της Θήβας, ο Οιδίπους συνάντησε τη Σφίγγα κι αυτή του έθεσε το αίνιγμά της, η απόκρισή του ήταν: ο άνθρωπος. Τούτη η απλή λέξη χάλασε το τέρας. Έχουμε πολλά τέρατα να καταστρέψουμε. Ας συλλογιστούμε την απόκριση του Οιδίποδα».

Σ' αυτό τον κόσμο, που ολοένα αλλάζει προσωπικά θα έλεγα πρέπει να αναζητήσουμε και να «μιλάμε» την αλήθεια, όπου και να βρίσκεται. Πρέπει να υπερασπιζόμαστε τον άνθρωπο, να είμαστε πολέμιοι του ρατσισμού, των ακραίων αντιλήψεων και της καχυποψίας που τείνει να περιβάλλει τον κόσμο· να προασπιζόμαστε τη δημοκρατία και το διάλογο.

Για να καταστρέψουμε τα σημερινά τέρατα, τη μισαλλοδοξία, το μίσος και τον εθνικισμό, χρειάζεται να ψάχνουμε την αλήθεια, να μην δεχόμαστε αβίαστα ότι μας πλασάρεται και το πιο σημαντικό να αντιμαχόμαστε στα παράδοξα που ακούμε, να αντιμιλάμε στα ψέματα που πολλοί τόσο εύκολα ξεστομούν.

Μόνο τότε, ο κόσμος μας θα είναι αληθινός και ασφαλής, μόνο τότε, η γνώση θα μπορεί να φωτίσει το δρόμο για να καθιερωθεί μία κουλτούρα σεβασμού και δημιουργίας για το μέλλον.

Ως πανεπιστήμια καλούμαστε να είμαστε οι προστάτες και διακομιστές της γνώσης. Καλούμαστε επίσης να είμαστε οι δημιουργοί της νέας γνώσης, οι αγγελιοφόροι της νέας αλήθειας που βασίζεται σε τεκμήρια και αποδείξεις.

Βλέπετε οι γνώσεις είναι αλήθειες και η αλήθεια είναι και η δύναμη της γνώσης. Η αλήθεια σας, οι γνώσεις σας, είναι και τα «όπλα» σας με τα οποία καλείστε να πορευτείτε και να χαράξετε βιώσιμους, αληθινούς, ειρηνικούς και αειφόρους δρόμους.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Η απόκτηση του πτυχίου σας είναι μια κατάκτηση και μια υπόσχεση. Υπόσχεση στον εαυτό σας, τους δασκάλους και την οικογένειά σας.

Υπόσχεση ότι δεν θα συμπαρασυρθείτε από πρόσκαιρες σαγηνευτικές σειρήνες, από τα όμορφα ψέματα, που είναι ευήκοα μπροστά στις δύσκολες αλήθειες.

Σήμερα δεν ζητείται μόνο ελπίς, **ζητείται και αλήθεια.**

Ως νέοι, ως επιστήμονες, μα πάνω από όλα ως άνθρωποι, χρειάζεται να διαφυλάξουμε την αντικειμενική αλήθεια. Γιατί η υποκειμενικότητα της άποψης και οι ακραίες αντιλήψεις δεν μπορούν να υπερτερούν δεδομένων και καθιερωμένων αξιών.

Η ελευθερία της άποψης ενέχει και την υποχρέωση του σεβασμού και της αποδοχής της αντικειμενικής αλήθειας.

Το διακύβευμα λοιπόν σήμερα είναι η αναζήτηση της αλήθειας και η προάσπισή της. Ποιούς εξυπηρετεί άραγε το ψέμα, η παραπληροφόρηση και η παραπλάνηση; Πού θα οδηγήσει ή πού οδηγεί ήδη η νέα πραγματικότητα των ψευδών ειδήσεων;

Μπορεί να μην διαφαίνεται τώρα, αλλά το ψέμα στοιχίζει κι έχει υψηλό κόστος. Κινήματα που έχουν ως ερείσματα την παραπληροφόρηση, παραφιλολογίες και δεισιδαιμονίες αποκτούν τεράστια δύναμη, επειδή ακριβώς δεν υπάρχει ισχυρό κοινωνικό ρεύμα που να απαιτεί την οχύρωση της αλήθειας.

Αυτό που η πλειοψηφία θεωρεί αυτονόητο, κινδυνεύει, επειδή μέσα στη σιγουριά μας για την αλήθεια ξεχάσαμε να τη φωνάζουμε. Για παράδειγμα η κλιματική αλλαγή συντελείται και βιώνουμε ήδη τα αποτελέσματά της. Οι εμβολιασμοί σώζουν ζωές, όχι το αντίθετο. Η γενοκτονία των Αρμενίων έγινε, το ολοκαύτωμα των Εβραίων είναι ιστορικό γεγονός. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία τρέφουν το μίσος και μόνο καταστροφικά μπορούν να είναι για την κοινωνία. Ο άνθρωπος τελικά ταξίδεψε στο φεγγάρι!

Η λέξη της χρονιάς, φίλες και φίλοι, για το 2018 σύμφωνα με το λεξικό της Οξφόρδης ήταν η λέξη *τοξικός*. Νομίζω αυτή η λέξη περιγράφει με τον καλύτερο τρόπο το περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Κι αυτό γιατί μας έχουν κατακλύσει τα ψέματα, έχουν πλημμυρίσει και δηλητηριάσει την καθημερινότητά μας.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Καλείστε να είστε η γενιά που θα διαμορφώσει έναν κόσμο καλύτερο από αυτόν που ζούμε σήμερα.

Καλείστε να είστε οι πρωταγωνιστές του κοινωνικού ρεύματος που θα υπερασπίζεται, που θα φωνάζει την αλήθεια. Για να το πετύχετε αυτό, για να κτίσετε ένα υγιές μέλλον πρέπει το αφήγημά σας να είναι αληθινό, να βασίζεται σε γεγονότα, δεδομένα και πανανθρώπινες αξίες. Πρέπει να βασίζεται στη γνώση.

Όλα όσα μάθατε στο πανεπιστήμιό σας, ας είναι χρήσιμα εφόδια στην πορεία σας προς την αναζήτηση και διάδοση της αλήθειας, προς τη δημιουργία της αλήθειας σας.

Ας είναι η αλήθεια τα φτερά σας, το φάρμακο, η απόδρασή και το αντίδοτο στα τοξικά ψέματα, τους τοξικούς ανθρώπους, τις τοξικές συμπεριφορές, στις τοξικές ιδέες.

Ολοκληρώνοντας τις σπουδές σας, καλείστε να ακολουθήσετε το όνειρό σας και να το κυνηγήσετε, να το διεκδικήσετε με θάρρος.

Για να υλοποιηθούν όλα όσα οραματίζεστε, όσα προσδοκείτε και για να έχουν παρόν και μέλλον χρειάζεται να στηρίζονται στην αλήθεια, τη δικιά σας αλήθεια, τη μελετημένη, που την σκεφτήκατε και τη φιλτράρατε ως επιστήμονες, ως ερευνητές, ως κριτικά σκεπτόμενοι και συμπονετικοί άνθρωποι.

Συγχαρητήρια για τη σημερινή κατάκτησή σας. Μπορείτε να κατακτήσετε πολλά περισσότερα. Αυτή είναι μόνο η αρχή. Πιστεύουμε σε εσάς, πιστεύουμε στην προοπτική σας. Πιστέψτε κι εσείς στις δυνατότητές σας, οπλιστείτε με αλήθεια και υπομονή και πορευτείτε σε έναν κόσμο που δεν θα σας διαμορφώσει, αλλά εσείς θα διαμορφώνετε.

Σας ευχαριστώ.